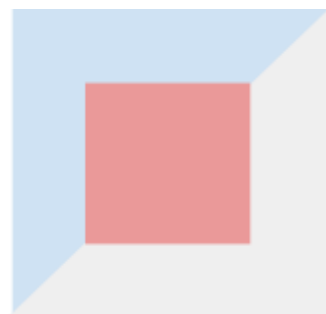

Доклад от извършена междинна оценка на изпълнението на проект Twin4Eco

Версия 2-11/02/2025

Февруари 2025 г.

София

Съдържание на доклада

Съдържание на доклада	2
Въведение	2
Обхват	3
Договорени ангажименти по проекта	3
Оценка на изпълнението във времето – график	5
Оценка на изпълнението на дейностите - качество	6
Оценка на изпълнението на дейностите - резултати	6
Оценка на изпълнението на дейностите – публичност	7
Изводи и препоръки	7
Заключение	9

Въведение

Настоящият доклад представя резултатите от извършената междинна оценка по проект TWIN4ECO “Туининг за научни постижения: Стимулиране на устойчивата енергийна икономика и насърчаване на научните изследвания в областта на управлението на иновациите в България”, финансиран по договор №80.17.83/14.12.2023 г. с одобрено проектно предложение за изпълнение на инвестиция №BG-RRP-002.005-0001, финансирана по Механизма за възстановяване и устойчивост, Стълб “Иновативна България”, компонент 2 “Научни изследвания и иновации”, Инвестиция 1”Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез научни изследвания и иновации”.

Междинната оценка е извършена в периода 03.02.-20.02.2025 г. от Консултативен съвет по проекта в състав:

- 1) Проф. д-р Анастас Герджиков
- 2) Адв. Ивелина Пенева, CGAP
- 3) Проф. д-р Дарина Заимова
- 4) д-р Николай Янев

Съгласно условията на проекта Външният консултативен съвет по проекта Twin4ECO е учреден през първата година от проекта и ще провежда срещи веднъж годишно с цел преглед на цялостния напредък по проекта.

Съгласно работната програма на проекта, тази оценка е предвидено да бъде изготвена след изтичането на първите 13 месеца от началото на изпълнението на проекта. Междинната оценка по своята същност представлява систематичен и обективен преглед на напредъка и оценка за ефективността на постигнатите резултати по проекта до момента. Целта на междинната оценка е да направи преглед на напредъка по изпълнението на дейностите и да обобщи резултатите от него в документ, който да послужи на екипа в осигуряване на надеждна и полезна информация, която да интегрира опита и поуките от първоначалния етап от реализацията на проекта в цялостния процес на управление и постигане на резултатите. Тя трябва да е изходна опорна точка за актуализация на дейностите за остатъка от периода на изпълнение на проекта, с което да допринесе за повишаване ефективността на изпълнението на резултатите. Основно, целта на междинната оценка е да се осигури независима и актуална информация за

постигнатите резултати от изпълнението на проекта до момента, както и планирането на задачите през следващия период.

Характерът и същността на настоящата оценка не предполагат окончателни изводи и препоръки. Предвид факта, че такава е изискуема, тя отразява ситуацията към момента и съдържа препоръки за предприемане на необходимите действия от екипа във връзка с по-нататъшното изпълнение проекта.

Обхват

Докладът е направен върху следния материал:

- 1) електронен архив на извършените дейности (предоставен от екипа на проекта)
- 2) въпросник, разработен от консултативния съвет и попълнен от екипа на проекта
- 3) публично достъпна информация на интернет страницата на проекта, на ИСУН – Информационна система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България, и др.

Ограничение в обхвата: Следва да се отбележи, че в обхвата на междинната оценка, извършвана от консултативния съвет не се включва изразяване на становище относно законосъобразността на извършените до момента разходи по проекта.

Договорени ангажименти по проекта

Съгласно текста на проектното предложение и сключения договор, *проектът Twin4ECO е разработен с цел подобряване на постиженията в научните изследвания и видимостта на Стопанския факултет на Софийски университет „Св. Климент Охридски“ в областта на устойчивата енергийна икономика и управлението на иновациите в отговор на националните и регионални нужди и целите на ЕС в областта на енергетиката и устойчивостта. В основата на проекта са трансдисциплинарни холистични научни изследвания и управление на изграждането на капацитет, като целта е да се разработят и приложат всеобхватен набор от мерки, включително съвместно изготвяне на научни стратегии, работа в мрежа, трансфер на знания, обмен на най-добри практики, съвместни изследователски дейности и установяване на дългосрочно сътрудничество между Стопанския факултет и четири водещи научни институти с международен профил от държави от ЕС: Институт за енергийна икономика към Кьолнския университет (Германия), Университета Грьонинген (Нидерландия), Виенски технически университет (Австрия) и Дъблински технически университет (Ирландия). По този начин чрез проекта Twin4ECO ще се допринесе за превръщането на Стопанския факултет в национален център за научни постижения и институция със значимо регионално (и международно) присъствие в областта на устойчивата енергийна икономика и управлението на иновациите.*

Параметрите на поетите ангажименти по проекта са следните:

а. График:

Съгласно договора за финансиране срокът за изпълнение на инвестицията е 31 месеца, считано от датата на сключване на договора, но не по-късно от 31.05.2026 г.

С изключение на дейността по РП4 Засилване на ангажираността на партньорите: съвместни научноизследователски дейности, всички останали проекти следва да започнат през първата година от изпълнението на проекта.

б. Бюджет:

Максималният размер на общо допустимите разходи по Инвестицията възлиза на 2 697 727,18 лв., като тази сума включва:

- 2524 562,53 лв. Без ДДС, в т.ч. И непреки разходи без ДДС, представляваща безвъзмездна финансова подкрепа по МВУ и
- 173 164,65 лв., представляваща невъзстановим данък добавена стойност за преките разходи и непреките разходи, която е за сметка на бюджета на Република България

в. Дейности

Дейностите, планирани да стартират през първата година са следните:

Работният план на Twin4ECO включва следните работни пакети:

РП 1 Изграждане на стратегия и устойчивост (Strategy building and Sustainability)

РП 2 Сътрудничество за постижения (Collaboration for excellence)

РП 3 Укрепване на международната позиция и екосистемата на научните изследвания и иновациите (Strengthening the international standing and R § I Ecosystem)

РП 4 Засилване на ангажираността на партньорите: съвместни научноизследователски дейности (Strengthening partner commitment: joint research activities)

РП 5 Комуникация и разпространение (Communication and Dissemination)

РП 6 Управление на проекта (Project Management)

Дейностите по РП 4 Засилване на ангажираността на партньорите: съвместни научноизследователски дейности (Strengthening partner commitment: joint research activities) стартират през м. 18 и по тази причина не попадат в обхвата на този оценителен доклад.

г. Резултати

В рамките на отчетния период задачите обхващат подготовката на следните конкретни резултати (М 1 – М 12):

- Р1.1 Научна стратегия на проекта Twin4ECO, включително и насоки,
- Р1.2 План за използване на резултати и устойчивост на проекта Twin4ECO
- Р5.1 План за комуникация и разпространение
- Р5.2 Уеб страница и визуална идентичност на проекта Twin4ECO
- Р6.3 План за качество
- Р6.4 План за управление на данните

За същия период ключовите етапи са:

- KE1 Съвместна научна стратегия
- KE2 План за използване на резултати и устойчивост
- KE6 Разработен план за комуникация и разпространение
- KE7 Разработен план за управление на данните

Очакваните общи резултати по проекта са:

- ПР1: Научна стратегия на проекта
- ПР2: Краткосрочни програми за мобилност и учебна програма за увеличаване на постиженията в България
- ПР3: Съвместни летни/зимни училища
- ПР4: Участие в научни събития и нова стратегия за участие в мрежи
- ПР5: Участие в многостранния диалог на национално равнище
- ПР6: Съвместни научноизследователски дейности по проекта
- ПР7: Широкомасщабна кампания за разпространение и взаимодействия със сходни проекти и инициативи

Оценка на изпълнението във времето – график

Този раздел си поставя за цел да отговори на следните въпроси: Дали всички дейности са изпълнение навреме? Коя дейност не е изпълнена навреме и защо? Имало ли е затруднения с графика и какви са те?

Всички предвидени дейности са започнали в установените срокове, като са спазени зададените изисквания и стандарти за изпълнение. Според утвърдения график тяхното изпълнение ще продължи и през следващия мониторингов период.

В периода 22-25 ноември е проведена конференция на тема “Transforming Futures 2024”. Налице е широко медийно отразяване на постигнатите резултати.

Провеждат се регулярни срещи на екипа, надлежно документиращи с дневен ред и протокол.

Подробно са представени постигнатите резултати спрямо набора от научни индикатори (Приложение файл „Набор научни индикатори“.

В допълнение следва да отбележим, че, видно от предоставената обратна връзка от страна на екипа, процесът на финансово отчитане се сблъсква със забавяне, поради нуждата от допълнително време за обработка и представяне на необходимите счетоводни документи.

Консултативният съвет идентифицира посочения проблем в обхвата на Дейност №6 Управление, по-специално финансовото управление и уреждането финансовия архив, във връзка с който се установява риск от забавяне в изпълнението и отчитането на оставащите дейности проекта. Идентифицираният риск от забавяне на този етап от проекта е потенциален, но със съществено влияние, предвид необходимостта от изпълнение в цялост на всички дейности по проекта и постигане на заложените резултати и индикатори, както и невъзможността да бъде удължен крайния срок за изпълнение на дейностите в подписания договор.

Работната препоръка на консултативния съвет тук е екипът за управление на проекта да създаде набор от прости стъпки във финансовата отчетност, вкл. срокове на обработка на документите и срокове за извършване на плащанията, които да са съобразени с обичайната практика в счетоводството на Софийски университет. Тези правила следва да станат задължителни в работата на финансовия експерт от екипа на проекта. Напр. – движението/деловодното завеждане на документите по всяко плащане (доклади, договори за услуги, фактури проформа и др.) да започва в срок не по-кратък от xxx работни дни, преди датата за приключване на съответната дейност, вътрешния срок или друг, важен за екипа маркер.

Оценка на изпълнението на дейностите - качество

Проверката по този показател включи следните критерии: *Осигурено ли е качество на изпълнението? Постигната ли е степента на напредък, съгласно вътрешни планове? Какви са срещнатите рискове и предизвикателства?*

Консултативният съвет отчита, че оценката на изпълнението на дейностите отразява моментно състояние на работа по задачи, разчетени във времето с хоризонт 30-31 месеца от стартирането им.

Видно от попълнения въпросници и доколкото представените материали позволяват да се заключи, изпълнението на дейностите се придържа към стандартите за качество, утвърдени в бенефициента – налице са доказателства за работа с докторанти, участие в събития, извършване на научна и изследователска дейност, една привичен и добре регулиран механизъм в практиката на висшето училище.

Екипът не отчита съществени нарушения във вътрешния ритъм на работа на проекта, с изключение на съгласувателна процедура по приемане на научната стратегия, която е оценена като “забавена”. (Дейност №2).

В подкрепа заключението за успешно начало на изпълнението могат да се приведат и стойностите на количествените индикатори, чието натрупване е започнало, видно от представения “Набор от научни индикатори”.

Работната препоръка на консултативния съвет по тази точка е свързана със структурирането на отчетаната документация: За по-ясна и пълна картина на изпълнението на дейностите, можете да организирате електронните документи в папки, които да следват логиката на дейностите по проекта. Документите по всяка от тях, като организиране на конференции, научни публикации, подготовка стратегически и работни документи и др. могат да включат по-подробно представяне, напр. - снимки от събитията, статии, работни версии на стратегии, споразумения с партньорски организации и други приложими.

По отношение на следенето на количествените индикатори смятаме, че проектният екип ще работи по-лесно и ще представя напредъка си по-прегледно, ако използва екселска таблица, вместо word файл. Препоръката е техническа и няма ангажиращ характер.

Оценка на изпълнението на дейностите - резултати

Дейностите предполагат постигането на определени резултати във времето. Ключовият въпрос за доклада тук е следният: *Представени ли са междинни резултати в първата година на проекта?*

Информацията, с която се запознахме, дава основание да твърдим, че работата е започнала успешно, отхвърлени са нелеките административни задачи по назначаване на екип, организиране на работата му в периодични срещи, стартирането на важни стъпки в изпълнението на същинските дейности.

Като най-важни постижения членовете на екипа определят “привличането на постдокторанти, добър тренд на публикационна активност, разширяване на участието в научни мрежи”. Количествената мярка на тези резултати позволява на консултативния съвет да предположи, че

през втората година Twin4Есо ще успее да постигне 50-75% от заложените показатели и ще успее да представи една добре очертана структура на резултатите, която съответства на ангажиментите, поети в договора за финансиране.

Работната препоръка по отношение на резултатите е свързана с тяхното представяне, както за нуждите на отчетността, така и за рекламата на Twin4Есо сред по-широк кръг заинтересовани организации и граждани. В настоящия си вид страницата на проекта съдържа информация от два основни типа: 1) основни данни за проекта и 2) новини, свързани с изпълнението му. Удачно решение изглежда да се обособи рубрика (“библиотека”, ресурси”), където да бъдат поместени със свободен достъп връзки към статии, публикации, стратегии и други, документи, разработени в съответствие с плана за дейностите.

Оценка на изпълнението на дейностите – публичност

Видно от ресурсите, предоставени на консултативния съвет, екипът координатори развива активна дейност по информиране и публичност. Създадена е страница на проекта, публикуват се редовни прессъобщения. Информация за Twin4Есо се разпространява на различни форуми за популяризация на науката – фестивали и др. Като непрекъснат и регулярен процес, тези дейности са структурирани в специфични мерки, с които ще се гарантира и съществено ще се подобри въздействието/значението на проекта за еко-социалната система. Това ще насърчи устойчивото използване на реализираните интелектуални продукти/крайни резултати в дългосрочен план.

Работната препоръка по този елемент на оценката се отнася до вече направеното заключение – общественият “образ” на Twin4Есо ще спечели от системно публикуване в интернет не само на материали, но и като предостави свободен достъп до продуктите по същинските дейности – публикувани статии, презентации, наръчници и др., разработени за нуждите на проведените обучения и семинари. Налице са много платформи като slideshare, google drive, youtube и други, които позволяват подобен тип споделяне на ресурси с разнообразен формат.

Изводи и препоръки

1) При извършването на междинната оценка се отчитат настъпилите след стартиране изпълнението на проектните дейности социално-икономически промени на местно, регионално и национално ниво. В този смисъл следва да бъде анализирано доколко са настъпили промени, които оказват влияние върху първоначално заложените дейности по проекта. Военните конфликти, продължаващата политическа нестабилност в страната и региона, висока енергийна нестабилност и уязвимост на публичните финанси, налагат ангажираност на всички нива за справяне с тези кризи и минимизиране на щетите, което, от своя страна, безусловно ще доведе до пренареждане на приоритети, пренасочване на ресурси към дейности за намаляване на негативния ефект в най-уязвимите сфери. С оглед на това е препоръчително да бъде направен анализ на заложените проектни дейности за съответствието им с настоящата ситуация, като при необходимост да се предприемат необходимите действия за тяхното актуализиране или промяна, в случай на необходимост с цел постигане на максимална

ефективност на заложените резултати с оглед на оставащото време до края на реализацията на проекта.

2) Предвид факта, че от разписването на проектното предложение до момента на изпълнението на дейностите по проекта е изминал значителен период от време е налице риск от недостатъчна степен на адекватност на предвидените дейности по проекти. В тази връзка е необходимо да бъде отчетен този риск и да бъдат прегледани оставащите дейности до края на изпълнението на проекта. В случай, че се установи необходимост от тяхното актуализиране с оглед постигане на съгласуваност с конкретни цели и приоритети, то следва да се предприемат действия за инициране на промяна в проекта по съответния ред.

3) На следващо място, следва да бъде отчетено, че проектното предложение е било разработено и подадено за финансиране по Конкурс за представяне на предложения: HORIZON-WIDERA-2021-ACCESS-03, но първоначално не е било включено в списъка с одобрените за финансиране проекти, а в резервния списък. Впоследствие, с обявената процедура по НПВУ е предвидено да бъдат финансирани конкретни крайни получатели, чиито проекти са получили висока оценка „над праговете“ (над 10 точки) от Европейската комисия (ЕК), но не получили европейско финансиране поради бюджетни ограничения в работната програма по част „Разширяване на участието и укрепване на Европейското научноизследователско пространство“ на Рамковата програма на Европейския съюз за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“. С оглед на тази промяна в източника на финансиране, са наложени и промени, които са свързани със спецификите на изискванията за финансиране на проекти по НПВУ, които следва да бъдат взети предвид при изпълнението на проектните дейности. В тази връзка, могат да бъдат изведени следните моменти, характерни за този инструмент, на които екипът за управление на проекта да обърне допълнително, специално внимание при изпълнение на оставащите дейности до края на проекта:

- Съблюдаване на принципа за ненанасяне на значителни вреди (DNSH) при изпълнение на проектните дейности
- Осигуряване на пълно съответствие между планираните и реализираните дейности, съответно между планираните и постигнатите етапи и цели;
- Осигуряване надеждна одитна следа;
- Спазване на европейските и националните правила за публичност и комуникация.
- Акцент при прилагането на принципа на устойчивост на резултатите.

4) Необходимо е да бъдат актуализирани предвидените в предварително посочените списъци в проектното предложение целеви международни конференции/симпозиуми/конгреси, тъй като заложените в него към момента се отнасят за вече изминали събития през 2022, 2023 и 2024 г. Прегледът касае Задача 3.1: Участие в значими международни събития, отнасящи се до областта и Задача 3.2: Популяризиране на научната област на национално и регионално равнище, като посочените мероприятия следва да се заменят с еквивалентни по съдържание събития, които да съответстват на целите на конкретните задачи по съответните проектни дейности.

5) Добрата практика на TWIN4Есо би могла да се популяризира към сродни проекти и програми, които се изпълняват на национално и международно ниво. Препоръчително е да се обособят мерки за сътрудничество и комуникация на резултатите, които да отразяват спецификата на различни категории заинтересовани страни/ целеви групи (Р5.1 План за комуникация и разпространение). В тази връзка е добре да се отразят мерките по привличане

на експерти свързани с енергийно моделиране (съгласно Формуляр за оценка на предложението).

6) Управлението на риска, потенциални пречки за изпълнението на планираните цели/ резултати, както и стратегия по тяхното отстраняване следва да намерят приложение в P1.2 План за използване на резултати и устойчивост на проекта Twin4ECO или друг сроден документ свързан с управлението на проекта.

7) Прегледът на отчетените до момента средства в представения финансов отчет показва, че изразходваните до края на октомври 2024 г е в размер на 411 829,78 лв., което е 15, 26% от общия бюджет. Съгласно условията за финансиране на проекта е необходимо съотношението между възнагражденията за научна дейност и възнагражденията за административни дейности да бъде разпределено поравно. Според представена информация към октомври 2024 г. изплатените възнаграждения за научни дейности 116 392,47 лв, а възнагражденията за административни дейности е в размер на 143 273,20 лв. Практиката показва, че е нормално при стартиране на дейността по проекта съотношението да е в полза на административните дейности, а впоследствие да бъде изравнено. С оглед на факта, че към десетия месец от изпълнението на проекта това съотношение е почти изравнено, не формулираме изрична препоръка в тази посока, но екипът за управление на проекта трябва да продължи да проследява и спазва прилагането на това изискване.

8) Прегледът на материалите, изготвени по проекта, както и сайта с публикуваната информация www.twin4eco.eu показва, че принципите на публичност и визуализация са спазени, като бихме искали да обърнем специално внимание на екипа за управление на проекта да следи за съответствие с изискването на чл. 15.3 (6) от Общите условия към договора: "Във всяка научна публикация, изследванията по която са финансирани напълно или частично по проекта, се отбелязва следният текст на български и английски език: „Това изследване е финансирано от Европейския съюз - NextGenerationEU, чрез Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, проект № ...“.

Заклучение

Обобщаващият извод, който може да бъде формулиран въз основа на извършената междинна оценка по проекта до настоящия момент, е следният:

Преобладаващата част от заложените дейности по проекта са изпълнени съгласно заложения график. Средното техническо изпълнение, отразено в количествените индикатори на проекта за първите 13 месеца от началото се движи в % Отчитайки създадените предпоставки и условия за изпълнение на проектните дейности до момента считаме, че изпълнението на дейностите ще бъде доведено до успешен край, независимо от съществуващите рискове, външни фактори и обстоятелства. Необходимо е усилията на екипа да бъдат фокусирани върху постигане на резултатите и индикаторите в пълен обем съгласно предвидените срокове. Считаме за уместно да бъде направен обстоен анализ и преоценка на необходимостта от изменение на заложените дейности по проекта, неизпълнени до този момент, изцяло или частично, цели и мерки до края на периода. След консултиране със Структурата за наблюдение и докладване - ИА „ПО“, както и при наличие на необходимата обективна и задълбочена аргументация, е възможно част от дейностите да бъдат преформулирани, друга част – прехвърлени за следващия отчетен период, за други – да бъдат променени индикаторите за оценка на изпълнението и т.н. Паралелно с изпълнението на оставащите

дейности до края на изпълнението на проекта е препоръчително да бъдат идентифицирани нови проектни идеи, и съответно възможности за тяхното финансиране, чрез които да бъдат надградени реализираните резултати по текущия проект.

Необходимо е да се изработи план за управление на риска, дефиниране на целевите групи и конкретни средства за разпространение.

Административния и експертния капацитет за изпълнението на проекта е от съществено значение за неговата успешна реализация. От направената междинна оценка на изпълнението на проекта е видно, че са положени немалко усилия за реализиране на дейностите по проекта от страна на екипа. Голямото предизвикателство пред екипа през оставащия период е реализацията на заложените дейности в пълен обем, успоредно с решаването на установените трудности.

В заключение, на базата на постигнатото дотук, Консултативният съвет може да даде **добра междинна оценка** на изпълнението на проекта и да изрази пълната си увереност, че той може успешно да бъде изпълнен до края на заложения краен срок за изпълнение на дейностите по проекта.